

NexTech -hanke monialaista innovaatiofoorumia luomassa

27.12.2024

Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset, yhdistykset ja yhteisöt kohtaavat jatkuvasti tarpeen pysyä mukana digitalisaation nopeassa kehityksessä. Elokuun alussa käynnistynyt Euroopan unionin osarahoittama NexTech Ecosystem: Monialainen Innovaatiotila ja Yhteiskehittämiskeskus -hanke vastaa tähän tarpeeseen. Hanke tähtää digitaalisten teknologioiden käyttöönottoon, uusien toimintamallien kehittämiseen ja yhteistyön vahvistamiseen yli toimialarajojen. Hanke hyödyttää myös alueen kuntia ja kehittämisyhtiöitä sekä yritysten ja yhteisöjen loppuasiakkaita, joille digitaalisen osaamisen kasvun myötä syntyviä uusia tuote- ja palvelukonsepteja tarjotaan. Hankkeen työryhmä koostuu eri alojen asiantuntijoista, mikä mahdollistaa parhaiten laaja-alaisen kehittämistyön. Hankkeen toteuttamisaika on 1.8.2024 – 31.12.2026.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kerätä uutta ja laajaa tietoa eri toimialoille soveltuvista, nousevista digitaalisista teknologioista ja hyvistä käytännöistä kartoittamalla aiempia hankkeita ja selvityksiä, sekä benchmarkkaamalla toteutuksia ja tapahtumia alueellisesti ja valtakunnallisesti. Keskeisin tavoite on uudenlaisen monialaisen innovaatiofoorumin toimintamallin ideointi, kehittäminen ja testaaminen. Innovaatiofoorumissa eri aloilta olevat yritykset voivat verkostoitua ja kokeilla digitaalisuuden tarjoamia mahdollisuuksia konkreettisilla tavoilla. Toiminnasta voisi muodostua pysyvää toimintaa hankkeen jälkeen.

Hankkeen aikana järjestetään asiantuntijaluentoja sekä testaus- ja työpajoja, joissa opetellaan käyttämään uusia digitaalisia teknologioita ja kehitetään osaamista niiden hyödyntämisessä. Niissä tarjotaan mahdollisuuksia kokeiluun ja testaamiseen, sekä verkostoitumiseen muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena

on tukea uusien teknologiaratkaisujen ja digitaalisten innovaatioiden syntymistä, kun osallistujat pääsevät yhdessä kehittämään sellaisia toimintamalleja, jotka vahvistavat sekä yritysten ja organisaatioiden liiketoimintaa, että koko alueen elinkeinoelämän kilpailukykyä.

Toimenpiteet

Hankkeen kaikki toimenpiteet on suunniteltu siten, että niissä sekä kerätään kokemuksia ja pohjatietoa, että testataan käytännössä erilaisia konsepteja ja sisältöjä, jotta voidaan arvioida niiden mahdollisuuksia tulla vakiintuneeksi innovaatiofoorumin toiminnaksi.

1. Benchmarkkaus ja NexTech Pop-up-kiertueen suunnittelu

Hankkeen alkuvaiheessa kartoitettiin sekä lähialueiden että muiden alueiden parhaita käytäntöjä vierailujen ja selvitysten avulla. Osallistuttiin mm. Tietoprovinssi, Space Pitch ja Nordic Business Forum Live Stream tilaisuuksiin Seinäjoella, sekä vierailtiin mm. Future Tech ammattilaistapahtumassa Oulussa, Hyvinvointiteknologiamessuilla Porissa sekä Northern Glow-bisnesfoorumissa Oulussa. Vierailuja tehtiin tutustumalla mm. Skaalaamoon Rytmikorjaamolla, lähialueella Vaasan Technobotniaan ja VME Interaction Design Environment ympäristöön sekä Oulun ammattikorkeakoulun NUVE-LABiin ja PrinLabiin ja Koulutuskuntayhtymä OSAOn Digivoimalaan. Tavoitteena oli koota näkemyksiä ja kokemuksia siitä, miten uudet teknologiat ja digitaaliset innovaatiot nousevat esiin erilaissa yhteyksissä ja puheenvuoroissa. Lisäksi pyrittiin hahmottamaan tarvetta ja toteutusmallia pysyvämmille verkostoille ja yhteistyölle digitaalisuuden kehittämisessä. Hankkeen verkkosivuilta löytyvistä blogeista voi lukea näistä tarkemmin.

2. Hankkeen verkostoitumis- ja yhteisideointitapahtumat

Kevään ja syksyn 2025 aikana hankkeessa luodaan ja testataan yritysten yhteiskehittämismallia kahdessa verkostoitumistapahtumassa. Tavoitteena on kerätä saman pöydän ympärille eri alojen yrittäjiä keskustelemaan omista käytännön haasteistaan sekä onnistumisistaan. Fasilitoiduissa tilaisuuksissa osallistujat kehittävät yhdessä ratkaisuja haasteisiin, tai lähtevät rakentamaan uusia yhteisiä palvelukonsepteja. Tapaamisissa keskitytään erityisesti uusiin teknologioihin ja mietitään, miten ne voivat tehostaa omaa liiketoimintaa, tai olla pohjana uusille moniyrityksellisille palveluille. Osaa kehityskonsepteista voidaan rakentaa ja kehittää valmiiksi hankkeen asiantuntijoiden voimin de minimis tuen avulla. Yhteiskehittämismallista on tarkoitus tulla osa innovaatiofoorumin järjestämää toimintaa.

3. Monialainen liikkuva innovaatiotila

Hankkeen alussa tehtyjen kartoitusten pohjalta laaditaan suunnitelma NexTechPop-up-kiertueelle, joka kiertää maakunnassa esitellen käytännön esimerkkejä digitalisaation mahdollisuuksista yrityksille. Konsepti tuo innovaatiot lähelle yrityksiä ja madaltaa kynnystä hyödyntää teknologioita.

NexTech Pop-up-kiertueen yhteydessä rakennetaan liikkuva innovaatiotila, jossa yritykset voivat kokeilla ja testata erilaisia sovelluksia, alustoja ja ohjelmistoja käytännössä. Kiertue vierailee esimerkiksi kirjastoissa, uusyrityskeskuksissa ja yritysten tiloissa. Tämä mahdollistaa teknologiademonstraatioiden tuomisen suoraan

pk-yritysten arkeen ja edistää monialaista yhteistyötä.

4. Innovaatiofoorumin pilotointi

Hankkeen keskeisin toimenpide on uudenlaisen innovaatiofoorumin toimintamallin suunnittelu ja käytännön testaaminen. Uuden toimintamallin tarve on ilmeinen monista eri näkökulmista tarkasteltuna

Digitalisoituminen, kasvava datan määrä ja tekoäly muuttavat työn tekemistä kaikilla toimialoilla. Nousevien teknologioiden kokeilu ja sitä myöten syntyvä ymmärryksen ja osaamisen kasvu ovat keskeisessä roolissa, kun halutaan kehittää yhteiskunnan ja yritysten kilpailukykyä. Niin Suomen digitalisaatiostrategiassa kuin myös EU-tasolla korostetaan vahvasti erilaisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja ekosysteemien kehittämistä yli toimialarajojen. Myös Etelä-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategiassa painotetaan moniammatillisia, innovatiivisia ratkaisuja, avoimia toimintamalleja sekä elinkeinoelämän tarpeista lähtevää kokeiluympäristöjen tukemista. Olemme keskellä teknologian murrosta, missä luovuus ja teknologia ovat keskeisiä menestystekijöitä.

Myös aiemmat, pääosin yksittäisiin toimialoihin keskittyneet hankkeet Etelä-Pohjanmaalla ovat tuoneet esiin kasvavan tarpeen ja toiveen monialaiselle yhteistyölle. Esimerkiksi SeAMKissa aiemmin toteutetun EPXR-Hub-esiselvityshankkeen (1.9.2022-30.6.2023) aikana tehtiin Etelä-Pohjanmaan alueen pk-yritysten ja organisaatioiden haastatteluja. Vastauksissa korostuivat nimenomaan monialaisen foorumin tärkeä rooli eri alojen tietoa ja osaajia yhdistävänä voimana. Todettiin, että usein juuri pk-yrityksillä on rajalliset resurssit oman osaamistaan kehittämiseen. Erityisen tärkeänä pidettiin myös sellaisten resurssien ja infrastruktuurien rakentamista, jotka olisivat myös kaupallisten toimijoiden hyödynnettävissä.

Haastattelut toivat esiin myös tarpeen jakaa tietoa loppukäyttäjille, joilla ei aina ole mahdollisuuksia tai halua omien laitteiden hankintaan – tiedon avulla kiinnostus ja käyttäjäkunta voisivat kasvaa. Laajempi yhteistyö voisi edistää myös julkisten hankkeiden rahoituksen turvaamista, oppilaitosten XR-osaamisen hyödyntämistä sekä visionääristen sijoittajien löytämistä. Monialainen asiantuntemus tukisi sekä alueellista kehitystä että digitaalisten teknologioiden laajempaa käyttöönottoa niin yrityksissä kuin loppukäyttäjien parissa.

NexTech–hanke pyrkii vastaamaan havaittuihin tarpeisiin ja kysyntään luomalla toimintamallin monialaiselle yhteiskehittämisen innovaatiofoorumille, joka yhdistäisi elinkeinoelämän ja tutkimuskentän toimijat, ja jonka avulla voitaisiin edistää alueen digitaalista muutoskykyä sekä innovatiivisia yhteiskehittämisen tapoja.

Innovaatiofoorumin toiminta käynnistetään hankkeen aikana vuoden 2025 alussa, ja sen toimintamallia testataan ja kehitetään vuosien 2025–2026 aikana. Toiminnan testaus ja mallintaminen sisältää asiantuntijapuheenvuoroja, yhteiskehittämistä ja käytännön kokeiluja. Työpajasarjojen avulla yritykset pääsevät oppimaan ja testaamaan esimerkiksi tekoälyn ja pelillistämisen sovelluksia. Tavoitteena on tarjota kohderyhmälle matalankynnyksen tilaisuuksia, joilla havainnollistetaan käytännön esimerkkejä digitalisaation merkityksestä yrityksille ja tarjotaan edellytykset jatkoyhteistyölle. Jo hankkeen aikana tavoitellaan toimintaan mukaan kymmentä jäsenyritystä toiminnan kehittämisvaiheeseen, jotta myös pysyvän toiminnan resurssointia voidaan tarkastella ja testata.

Hankkeen tuloksena Etelä-Pohjanmaalle syntyy monialaisen innovaatiofoorumin testattu toimintamalli, jolla edistetään pitkäjänteisesti ja laajasti uusien teknologioiden ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa.

Tarkoituksena on rakentaa vankka pohja ja malli pysyville rakenteille, jotka tukevat alueen yrityksiä digitalisaation murroksessa ja avaavat ovia uusiin yhteistyömahdollisuuksiin yli toimialarajojen.

Tämä artikkeli on osa Seinäjoen ammattikorkeakoulun hanketta NexTech Ecosystem: Monialainen Innovaatiotila ja Yhteiskehittämiskeskus (1.8.2024 – 31.12.2026). Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Suvi Hakala
asiantuntija TKI
SeAMK

Jaana Liukkonen
lehtori
SeAMK

Anne-Mari Latvala
projektipäällikkö
SeAMK

Kirjoittajat työskentelevät hankkeessa projektipäällikköinä ja asiantuntijoina mm. yrittäjyyden, palvelumuotoilun ja palveluiden kehittämisen sekä sisällöntuotannon teemoihin liittyen.

Lähteet

Jaskari, K, Lautamäki, S (XR-osaamiskeskus Etelä-Pohjanmaalle? EPXRHUB-hankkeen tuloksia. Teoksessa S. Päällysaho, T. Junkkari, M. Salminen-Tuomaala, S. Uusimäki, M. Karvonen & Silja Saarikoski (toim.), Seinäjoen ammattikorkeakoulu asiantuntijana, yhteistyökumppanina, kouluttajana ja TKIO-toimijana. (Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 40). https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/815009/SeAMK_A40.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=418